

Algemene Raad-Goedkeuring patronaat onthouden

BESLISSING

van de Algemene Raad van de Nederlandse Orde van Advocaten inzake het beroep ingesteld door:

mrs Y en Z

tegen de beslissing van:

de Raad van Toezicht van de Orde van Advocaten in het arrondissement L d.d. 28 mei 2001, waarbij deze goedkeuring heeft onthouden aan het patronaat van mr Y over mr Z (artikel 4 lid 1 van de Stageverordening 1988).

Verloop van de procedure

1. Mr Z (hierna: appellant Z) drijft sinds 1996 voor eigen rekening en risico een “bedrijfsjuristenkantoor” te S. Appellant Z wenst advocaat te worden.
2. Op 4 april 2001 heeft mr Y (hierna: appellant Y) middels het daartoe bestemde vragenformulier aan de Raad van Toezicht in het arrondissement L (hierna: Raad van Toezicht) goedkeuring verzocht van het patronaat over appellant Z. Appellant Y is sinds 1986 advocaat en heeft reeds eerder het patronaat over stagiaires uitgeoefend.
3. Bij brief van 9 april 2001 heeft appellant Z zijn verzoek bij de rechtbank tot beëdiging d.d. 7 maart 2001 ingetrokken nadat hij van de Raad van Toezicht had begrepen dat eerst de goedkeuring van zijn patronaat rond moet zijn.
4. Op 12 mei 2001 heeft appellant Y een nadere toelichting verstrekt, vergezeld van een plan van aanpak van appellant Z, en een financiële prognose inzake zijn praktijk door registeraccountant A.

5. Bij beslissing van 28 mei 2001 heeft de Raad van Toezicht na overleg op 6 april 2001 met appellanten en na bespreking in zijn vergadering van 18 mei 2001, goedkeuring onthouden aan het patronaat.
6. Bij beroepschrift van 9 juli 2001, door de Algemene Raad ontvangen per fax op 9 juli 2001, heeft mr B namens appellanten beroep ingesteld tegen de beslissing van de Raad van Toezicht van 28 mei 2001.
7. Bij brief van 25 september 2001, door de Algemene Raad ontvangen op 26 september 2001, heeft de Raad van Toezicht nadere stukken met een toelichting ingediend. Deze stukken zijn in kopie doorgezonden naar appellanten en hun gemachtigde.
8. Bij fax van 5 oktober 2001 namiddag, door de Algemene Raad ontvangen op maandag 8 oktober 2001, heeft appellant Y een reactie verstuurd op de nadere stukken van de Raad van Toezicht d.d. 25 september 2001.
9. De Algemene Raad heeft belanghebbenden conform artikel 7:16 Awb in de gelegenheid gesteld te worden gehoord. De openbare hoorzitting heeft op 8 oktober 2001 plaatsgevonden. Bij deze hoorzitting waren op uitnodiging aanwezig appellanten Y en Z, mr K (gemachtigde van appellanten), mr N (deken van de Raad van Toezicht), de aan de voet van deze beslissing vermelde leden van de Algemene Raad en mr M. Duyser, secretaris. Van de openbare hoorzitting is een verslag gemaakt, dat gelijktijdig met deze beslissing aan belanghebbenden wordt toegezonden.
10. De Algemene Raad heeft kennis genomen van alle op de zaak betrekking hebbende stukken.

Standpunt van de Raad van Toezicht

11. Ter onderbouwing van zijn bestreden beslissing heeft de Raad van Toezicht het

volgende aangevoerd:

- De Raad is van oordeel dat appellant Z geen deel zal uitmaken van het bestaande organisatorische verband van het kantoor van appellant Y, en dat dus geen sprake is van een binnenpatronaat. De Raad van Toezicht verwijst voor de definitie van de binnen-stagiaire naar artikel 1a van zijn Stagereglement. De Raad baseert zich daarbij op gegevens waaruit blijkt dat de kantoren van appellanten volledig gescheiden zullen zijn en dat sprake zal zijn van een eigen secretariaat, een eigen kantooradministratie en zelfstandige behuizing. De Raad van Toezicht verwijst naar een beslissing van de Algemene Raad van 14 april 1997 over het binnenpatronaat in verband met een kantoorkostencombinatie-overeenkomst.
- Omdat appellant Z voornemens is alleen te gaan werken en niet samenwerkt met andere advocaten, c.q. juristen, komt hij op grond van artikel 3.3.1 van het Stagereglement ook niet in aanmerking voor een buitenpatronaat.
- Los van het bovenstaande heeft de Raad van Toezicht bedenkingen tegen het patronaat van appellant Y omdat ernstige twijfel bestaat of deze in staat is om een adequate begeleiding, zoals die van een patroon wordt verwacht, te geven. Deze bedenkingen tegen appellant Y als patroon zijn gebaseerd op:
  - a. het feit dat geen sprake is van een met de praktijk van appellant Z corresponderende praktijk. Appellant Y houdt zich bezig met asielrecht, regulier vreemdelingenrecht, personen- en familierecht en af en toe een strafzaak zoals door hem meegedeeld in het gesprek van 6 april 2001. De gebieden waar appellant Z zich op beweegt zijn totaal andere te weten: huur bedrijfsruimten, incassopraktijk, letselschade, familiezaken, contractenrecht, arbeidsrecht en bestuursrecht. De Raad kan niet inzien hoe op deze gebieden zowel materieel als procesrechtelijk een goede begeleiding kan worden gegeven aan stagiaire Z.
  - b. Ook heeft de Raad bedenkingen tegen het voortijdige vertrek van de twee laatste stagiaires van appellant Y. Een van die stagiaires, mr O, uit in zijn brief van 4 juli 2001 stevige kritiek op de (inhoudelijke) begeleiding door zijn voormalig patroon, appellant Y.
  - c. Op grond van een recent incident is de Raad van Toezicht verder van oordeel dat appellant Y zijn bijzondere positie als advocaat onvoldoende serieus neemt, omdat gebleken is dat hij een verzoekschrift tot intrekking van een voorlopige surseance heeft ingediend - naar later bleek afkomstig van appellant Z - zonder de inhoud van de stukken te kennen, noch contact te hebben gehad met de betrokken cliënt. De Raad acht gedragsregel 35 lid 2 geschonden en is van oordeel dat dit een zo elementaire overtreding is dat Y onbekwaam is om een aankomend advocaat op te leiden.
- De Raad van Toezicht voorziet verder problemen met betrekking tot het bedrijfsjuristenkantoor van appellant Z. De Raad van Toezicht is onduidelijk of het bedrijfsjuristenkantoor ook daadwerkelijk beëindigd zal worden na de beëdiging van appellant Z, met name omdat diens vader werkzaam is binnen dit bedrijfsjuristenkantoor (niet in loondienst). Op grond van de Samenwerkingsverordening is samenwerking met een dergelijk kantoor in ieder geval niet toegestaan.

Standpunt van appellanten

12. Appellanten brengen (in de gronden van hun beroepschrift) het volgende naar voren:

- Appellanten zijn van oordeel dat geen sprake is van gescheiden kantoren. De huisvesting is in één gebouw op twee verschillende verdiepingen, het aanwezige secretariaat is beschikbaar voor beide advocaten, er zal geopereerd worden onder één gezamenlijke kantoornaam en telefoonnummer, appellant Z zal bijdragen in de algemene kantoorkosten en invloed hebben op beslissingen over investeringen in de kantooruitrusting. Wel zal appellant Z een eigen financiële administratie voeren voor zijn praktijk. Appellanten zijn van oordeel dat sprake is van één organisatorisch verband en dat dus ten onrechte is aangenomen dat geen sprake is van een binnenpatronaat.
- Bestreden wordt dat geen sprake is van corresponderende praktijken. Juist door de stage zal appellant Z de gelegenheid hebben ook in de praktijkgebieden van appellant Y werkzaam te zijn. Appellant Y heeft reeds ervaring op de werkterreinen van appellant Z omdat hij in die zaken de belangen behartigt van alle cliënten van appellant Z. Voorzover de correspondentie tussen de praktijken onvolledig is, wordt een beroep gedaan op de vijftienjarige ervaring als advocaat van appellant Y die voldoende zou zijn om ook op andere rechtsgebieden adequaat te kunnen begeleiden. Dit heeft bij eerdere stagiaires niet tot problemen geleid.
- Appellant Y weerspreekt met klem dat de uitoefening van het patronaat door hem over eerdere stagiaires tot bedenkingen zou kunnen leiden. De twee vertrokken stagiaires hebben om persoonlijke redenen, anders dan de aard van de begeleiding, de stage op zijn kantoor voortijdig beëindigd.
- Ten aanzien van het bedrijfsjuristenkantoor wordt gesteld dat dit beëindigd zal worden zodra appellant Z met zijn advocaat-stage begint. De werkzaamheden van appellant Z als bedrijfsjurist zullen dan onverminderd kunnen worden voortgezet als advocaat-stagiaire.

Beoordeling van het beroep

Ontvankelijkheid

13. Het beroepschrift van 9 juli 2001 is door de Algemene Raad per fax ontvangen op 9 juli 2001, en per aangetekende post op 10 juli 2001. Het beroep is ontvankelijk nu het conform de artikelen 6:7, 6:8 lid 1, 3:41 en 6:9 Awb is ingediend binnen zes weken na verzending op 28 mei 2001 van het bestreden besluit.

14. Op grond van artikel 18 lid 2 van de Stageverordening 1988 staat tegen de (schriftelijke) weigering van de goedkeuring van het patronaat als bedoeld in artikel 4 lid 1 van die verordening, administratief beroep open bij de Algemene Raad.

Ten gronde

15. Tijdens de hoorzitting van 8 oktober 2001 is de Algemene Raad gebleken dat er onduidelijkheid bestaat over de vorm waarin appellanten willen gaan samenwerken. De deken heeft verklaard dat de Raad van Toezicht zich bij zijn bestreden beslissing heeft gebaseerd op het gesprek dat op 6 april 2001 heeft plaatsgevonden met appellanten. Tijdens dat gesprek zou appellant Y verklaard hebben geen bemoeienis te zullen hebben met de zaken van appellant Z en zich qua begeleiding te zullen beperken tot het gedragsrecht, de urenadministratie en de praktijkorganisatie. Appellanten zouden hebben aangegeven ieder op eigen rechtsterreinen te werken die inhoudelijk geen affiniteit hebben, en vanuit gescheiden kantoororganisaties te opereren. In hun beroepschrift en in sterkere mate tijdens de hoorzitting hebben appellanten een ander beeld geschetst, zoals hierboven onder 12. weergegeven. De Algemene Raad stelt vast dat het beeld dat appellanten geven van hun samenwerking – mede door de veranderende opzet - niet helder is en in ieder geval niet onderbouwd is met stukken of andere gegevens. De Algemene Raad is om die reden van oordeel dat niet kan worden aangenomen dat sprake is van een binnenpatronaat (de situatie waarin de stagiaire binnen het kantoor en de kantoorstructuur van zijn patroon en onder toezicht van die patroon de praktijk uitoefent als bedoeld in artikel 9b lid 1 Advocatenwet), en dat belangrijke onduidelijkheid bestaat over de invulling van de voorwaarden voor het patronaat.

16. Mede in samenhang met het bovenstaande overweegt de Algemene Raad dat het hem niet duidelijk is geworden wat de opzet van het huidige bedrijfsjuristenkantoor van appellant Z is - onder andere ten aanzien van de positie van diens vader - en het al dan niet opgaan van dit kantoor in de beoogde advocatenpraktijk. Anders dan de Algemene Raad, en ook de deken mr Renckens, (uit te stukken) heeft begrepen, heeft appellant Z op de hoorzitting verklaard dat er twee verschillende advieskantoren zijn: een financieel-economisch adviesbureau, gedreven door de vader van appellant Z, en een juridisch adviesbureau van appellant Z. Het bureau van de vader zou regelmatig doorverwijzen naar het bureau van appellant Z. Mede door deze wisselde informatie heeft de Algemene Raad niet de overtuiging gekregen dat het bedrijfsjuristenkantoor daadwerkelijk beëindigd gaat worden. De Algemene Raad is van oordeel dat duidelijkheid hierover van belang is om een goede opleidingssituatie

voor appellant Z te waarborgen, en bovendien om strijd met de Samenwerkingsverordening te voorkomen.

17. De Algemene Raad stelt vast dat de beoordeling van een buitenpatronaat hier niet aan de orde is. Appellant Z heeft immers in deze procedure geen verzoek tot vrijstelling van de verplichting bij een patroon kantoor te houden ingediend (artikel 9b lid 3 Advocatenwet). Overigens komt het de Algemene Raad op basis van de hem ter beschikking staande informatie voor dat appellant Z niet aan de voorwaarden voor een dergelijke vrijstelling voldoet, onder meer omdat niet gebleken is dat voldaan is aan de zoekplicht (artikel 7 Stageverordening 1988 jo. artikel 9b lid 3 Advocatenwet, en ook artikel 3.3.2 e.v. Stagereglement L van 1 maart 2001).

18. Van essentieel belang voor de goedkeuring van een (binnen- of buiten)patronaat is of een goede opleiding en begeleiding van de stagiaire tot zelfstandig advocaat gewaarborgd zijn. De door de Raad van Toezicht in het kader van artikel 4 lid 1 Stageverordening 1988 jo. artikel 9b Advocatenwet uit te oefenen bevoegdheid tot patronaatsgoedkeuring mag ruim worden opgevat in die zin dat het met deze bevoegdheid te behartigen belang, namelijk het belang van de opleiding van de stagiaires, ruim mag worden uitgelegd (zie: Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State d.d. 28 december 1999).

19. In zijn bestreden beslissing en tijdens de hoorzitting bij de Algemene Raad heeft de Raad van Toezicht aangevoerd belangrijke twijfels te hebben rond de geschiktheid van appellant Y als patroon. De Raad van Toezicht baseert zich daarbij op de ervaringen met de laatste twee stagiaires van appellant Y – mrs O en P - die voor het beëindigen van de stage zijn vertrokken, de schending van gedragsregel 35 lid 2 en het ontbreken van corresponderende praktijken (hierboven onder 11., a.-c. weergegeven).

20. Na lezing van alle op de zaak betrekking hebben stukken en gehoord alle betrokkenen tijdens de hoorzitting, waaronder het uitvoerige betoog dat appellant Y aan de hand van pleitaantekeningen heeft gehouden, komt de Algemene Raad tot het oordeel dat hij de twijfels van de Raad van Toezicht deelt. Uit het verhaal van appellant Y maakt de Algemene Raad op dat er belangrijke problemen in de samenwerking, de opleiding en begeleiding zijn gerezen tussen hem en zijn laatste twee stagiaires. Daar komt bij dat appellanten de Algemene Raad er niet van hebben kunnen overtuigen dat hun

praktijken voldoende raakvlakken hebben zoals zowel voor het binnenpatronaat als het buitenpatronaat vereist is (zie ondermeer de aanbeveling met bijbehorend schema van de Algemene Raad d.d. 20 januari 1997). Het door appellant Y weersproken oordeel van de Raad van Toezicht dat gedragsregel 35 lid 2 geschonden is, heeft de Algemene Raad onvoldoende op waarheid kunnen onderzoeken. De Algemene Raad laat dit punt derhalve buiten beschouwing bij zijn oordeel.

21. De Algemene Raad is op grond van het bovenoverwogene, zelfstandig en in onderlinge samenhang bezien, van oordeel dat een goede opleiding en begeleiding niet (voldoende) zijn gewaarborgd en dat de Raad van Toezicht terecht goedkeuring heeft onthouden aan het patronaat van appellant Y over appellant Z.

BESLISSING

De Algemene Raad verklaart het beroep van mrs Y en Z ongegrond.

Aldus gedaan te 's-Gravenhage op 6 december 2001 door mrs M.W. Guensberg, A.S. Fransen van de Putte, J.H.M. Nijhuis, A. Gerritsen-Bosselaar en W.K. van Duren, in aanwezigheid van mr M. Duyser, secretaris.

M.W. Guensberg
algemeen deken

M. Duyser
secretaris

Tegen dit besluit kunnen belanghebbenden binnen zes weken na de datum van verzending beroep instellen bij de Arrondissementsrechtbank te L, sector bestuursrecht.